

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS ÉRTESENITŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

Nyitlatter díja soronként 20 fillér.

Feloldó szerkesztő és lapfajdos

KUTI ISTVÁN

Az expediciót a hirdetésekkel illető reklamációt a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Teljes bizonytalanság.

A mostani politikai helyzet következtében beköszöntött minden téren az, amit minden áron el akartunk kerülni: a minden előrehaladást meggátáló legteljesebb bizonytalanság.

A politikai szócsövek egyszerre elnémultak. Még néhány héttel ezelőtt kinos tapogatódézsásokba burkolt jóslásokba bocsátkoztak; ma már ezt sem teszik. Ma már teljesen bizonyos a legteljesebb bizonytalanság és tehát hallgatnak ők is, a közvéleményvel együtt ők is várakozó álláspontra helyezkednek. A politikai bizonytalanság pedig teljes súlyával fekszik rá az iparra, kereskedelemre, gazdaságra és vállalkozásra s azok fejlődésére, előrehaladására bilineseket rak.

Mérhetetlen károkat jelent ez a bizonytalan helyzet és minél hosszabb ideig fog tartani, annál bizonyosabban elősegíti az ország pusztulását.

Hiszen szó sincs róla, helyén és rendjén van, hogy különböző politikai áramlatok akarják az országsorsát irányítani és mindenik és a maga politikai elveinek éelszertességét eredményezését hiszi és hirdeti, ám. nem

tudnak olyan összműködést kifejteni, a melylyel biztosítva volna az ország válság nélküli állapota, tehát sohasem stagnálna az ipar, kereskedelem és gazdaság, amelyek különben amugy is gyöngye lábón állanak nálunk.

Nem politikai nézetek ezek, hanem szorosan vett fontos gazdasági kérdések, a melyek azonban a mostani politikai viszonyok hihajtásai.

Ebből kifolyólag az következik, hogy olyan politikának kellene érvényesülni, mely teljes összhangzásban áll az ország gazdasági viszonyaival és arra bénítólag sohasem hat. Hogy miféle politikával lehetséges ez, azt eldönteni nem ami hivatásunk. Mi egyszerűen csak azokat a tanulságokat látjuk, a melyeket a mostani válság felszínre dobott és azokból okulva kell, hogy a jövőendő, gazdaságilag értékes politikának elérkeztét hangoztassuk.

Hiszen néhány év óta általános panaszokkal van tele az ország. Kereskedők, iparosok, földbirtokosok, hivatalnokok egyformán panaszkodnak. Egyformán nem tudják elviselni a léttel való küzdelmet, egyformán nem bírják ki a már évek óta dúló drágaságot.

Most már természetesen nem volt nevelőnő, hanem társalkodónő, vagy a ház asszonyának támasza.

A szép leány gépiesen oltogatta ki a gyertyákat: csak egyet hagyott égve. Aztán félretette a gyertyaoltogatót és leült egy kis báronyszékekre, a pálmagrupp alá.

Ott beszélt vele egy órával ezelőtt, ott akart hát feljöve álmodozni, visszaidézni lelkébe, hogy mit mondott, hogy mi mindent suttogott neki egész este.

Az a forró, nehéz illatos levegő szinte kényserlertete ugys az álmodozásra.

Mikor még ő is itt volt, nem érzett más, csak az illat: a parfüm és a virág; a gyertya füstje nem. Ott ültek közel egymáshoz, a pálmák félhomályt adó árnyékában. Egy hölgy bámulatos művészi tökéletességgel verte a zongorát, de Anna nem hallotta a zenét, csak őt, igazában azonban őt sem, mert nem érette. hogy mit mondott, csak a hangját hallotta, csak a tekintetének melegét érezte. És ezen az estén olyan különösnek látta őt; mintha megváltozott volna. Máskor olyan csendes, olyan hallgatag volt a fiatal művész ezekben a fényes termekben.

De hiszen ez olyan természetes volt. Az apja csak egy szegény falusi tanító volt a kamarás valamelyik birtokán s ugyszólván a nagy ur nevelte fel. Ő küldte a festőakademiára is és csak azóta

A nehéz megélhetést pedig mindenkor a politikai válságok okozták. Joggal lehet tehát arról elmélkedni, hogy mi lesz most, mikor annyi súlyos és hosszantartó válság után kezdődik egy újabb válság?

Erről az oldalról bíráljuk mi a politikai válságot és nem maga a politika az, amely bennünket érdekel, hanem a megváltozott súlyos viszonyok.

Nyakig usztunk eddig is a drágaságban és egyéb jóban. Épen elég volt. Abból nem kér többet bizony senkisé. Akármint politika érvényesüljön is, mellékes. Az általában közöhlaj az, minél előbb kivezni a válságból és minél előbb megszüntetni azokat a bajokat, a melyek kezdenek immár elviselhetetlenné válni. Magával a politikával tördőjenek a politikusok, a dolgozó ország békére, nyugalomra van utalva és egyedüli kívánsága, hogy munkájának gyümölcsét isssa, hogy megélhetése ne legyen oly kinos és bizonytalan, mint volt eddig.

A selmecbányai közgyűlés.

A dicséretnek ama szavai, az ő bányaváros irántunk megnyilvánult szeretetéből fakadó jólétesnek s a város és környéke páratlan természeti szépségeit illető magasztalásnak, sőt csodálatnak ama hangjai, melyek lépten-nyomon felértétek

hívják meg fiatal művészt a társaságba! mióta nevét a hir szárnyára vette. Ezekben a termekben a fiatal mester eddig mindig megőrizte azt a szerény, szinte alázatos modort, a melylyel jóltevőjének tartozott.

Ma este azonban minden másként volt. Mintha egyszerre levette volna az álarcot, hogy igazi egyéniségében bemutatkozzék.

Nagy fekete szeméi valami különös, lázas tüzből égtek és klasszikuson formált gyönyörű fejt búsán magasra emelte.

Talán azért látszott olyan boldognak, mert elérte hivatalos elismerést is. A kormány utazni küldi a fiatal mestert a művészetek igazi házába, messze délre, hogy tehetségét a világhírű nagy művészek halhatatlan remekműveinek tanulmányozásával megemestse. Holnap elutazik és ma este a nagy ur őt köszöntötte fel a vacsoránál.

Lehet, hogy ez volt az oka nagy boldogságának. Dehát lehetséges az, hogy egy olyan hatalmas művészelletet ijen kicsinyes apróságok boldogítsanak? Nem! Nem! Neki valami más oka lehetett az öröme. Hiszen olyan különös dolgot mondott neki, mikor kezét bizalmasan a karján nyugtatta.

Anna nem is értett meg mindent a beszédből, mert a zene elnyomta a hangját s azonkívül olyan nagy zavarban is volt. Észrevette, hogy a társa-

A nevelőnő.

Irtó: Fehér Armand.

A vendégek eltávoztak és a nehéz, forró levegőben itmaradt utánuk a parfümillat, amely a gyertyaszaggal és a virágok bódító lehelletével valami átható, semmihez sem hasonlítható illatú keverődött össze.

A zongorához támaszkodva egy magas karcsnő nállak állott. Arca sápadt, de nemes metszésű, talán egy kissé túlért is volt. Egyszerűen vissza-szintelt dus hajában egy nagy sárga rózsával tűzve, s ugyanolyan virág fogta össze elegáns selyemruhája baloldalán a gazdag csipkésdísz, a mely még jobban kiemelte arca haloványosságát. Egész lényén valami szűzies hidegség ömlött el. Olyan volt, midegy modern ruhákba öltöztetett Minerva szobor, s hogy a hasonlóság még teljesebb legyen, kezében egy dárúdhoz hasonló gyertyaoltogató rudat tartott.

Szücs Anna, így hívták a szép sápadt leányt, egészen fiatal korában került a kamarás házába, mint a kis Margit nevelőnője s azóta sok-sok esztendő telt el e házában. A kis Margitból viruló, tizenhét éves hajadon lett és az Anna feje fölött elrepiült a 28-ik esztendő is: vén leány lett. Nem, mégsem! Vén leány nem lett belőle, csak éppen huszonnyolc éves elmúlt.

Selmecbányán jelenvolt tagtársaink ajkáról a leg-ékebb bizonyágai ezidei közgyűlésünk sikerült ségének s a legjobban tanuskodnak róla. hogy egyesületünk vezetősége helyesen cselokedett, a mikor a szives meghívást elfogadva Selmecbányát jellelte ki évi találkozásaink ezidei helyétül. A Selmecbányának szölo dicséret és magasztalás és megnyilvánulásait a legbenszölottebb selmecbányai sem hallhatta benszölobb örömmel, mint e krönika alulirt írja, aki már előre hirdetéven a közgyűlés eljövendö sikerét és Selmecbánya látivalónak érdekességét, némi felelösséget érzelt magában s némi szorongással leste az egybesereglett kartársak hangulatát. Nos, ez a hangulat csupa jókedv volt s a selmeci közgyűlést talán elfogultság nélkül jellemezhetjük így: senkiseb bánta meg, hogy ott volt, mindenki, aki távol maradt, bánhatja, hogy nem volt ott . . .

Esös, szeles, hideg napra virradtunk július 2-án, fázosan indultunk Budapestről a keleti pályandvarról a reggeli ruttkai gyorsvonaton. Utközben, számban egyre szaporodva, kedvünk minijobban földértült s a borongós égbolt is ugy mutatta idönkint, hogy tán hajlandó lenne a kedvünkert mosolyogni is. Mire Garamberzencére értünk, meg is próbálta a mosolygást s mert nem éppen ugy sikerült neki, ahogy maga is szerette volna, szégyenletében megújra elpityeredett.

Garamberzencén a selmecbányai keskeny vágányu vasutara kellett átszállanunk. Derös-borus ég alatt, üden zöldöl szök vögyben, pröszkölvényögre, ide-oda kanyarogva kapaszokott a kicsi mozdony egyre fölfel. Egyre nagyobb érdeköl düssel néztük a tájék minijobban bontakozó szépségeit. Az ég pedig mind dörtesebben, biztölöbben mosolygott: Szép látványu-e? — várjátok csak: láttok ti még szebbet is! . . . Bálabánya kicsi állomását elhagyva már felénk sárgállik egy-egy kincstári bányapület, már felénk csilán valami bányavöl. Elötünk meredez már a Saitnya orma s egyszerre csak szemünkbe tünik a selmecbányai kálvária gyönyörü kupja. Érdeklödéssel nézzük: figyelmeztjük társainkat: mire néztek, nincs mit látnok errefelé: a kálvária amözt van már a másik oldalon. Így pajkoskodik velünk hol jobbról hol balról. Végre is jobboldalt maradt, fölig-meddig már szembenéz velünk; a kicsi mozdony neki-buzdul s az otolsó, immár lejtös kanyarodót gyorsvonatos nagyözölással teszi meg. *Selmecbányán vgyünk.*

ságheli hölgyek milyen kritikus szemekkel figyelik együttelüket. És ez hozta zavark.

Pedig hát nem is volt oka rá! Hiszen a méltóságos asszony ugys mindig azt mondta, hogy Szabolcs ö miatta jár a házhoz. Két-három évvel fiatalabb ugyan, mint Anna, de azért igen boldogok lehetnek egymással. Így mondta a méltóságos asszony:

Anna odanyomta ögö homlokát a zongora-hideg ébenfa oldalához és ujra visszaesett álmodozásba.

Alig-alig emlékezik vissza szavaira. Mintha csak álmanban hallotta volna.

— Megtaláltam végre céloamat, a melyért dolgozni érdemes. Egy fényes csillag fog vezetni utamon a dicsöség elé és én haladni fogok lankadatlanul, hogy elérhessem, mert el kell érnem. . . . Az anyém kell, hogy legyen. . . .

Ezeket mondta.

Hát szabad-e neki ezekben hinni? Ebben a boldogságban. Leveheti hát ezt az aranyos bilincset? És lesz egy kis szerény otthona, nem kell majd öökre selyem ruhákba öltözött rabszölogónök lennie.

A legutolsö szavai voltak azonban a legkülönösebbek.

Mikor a zene elhallgatott, egész tisztán hallotta. Hallotta, de nem értette. Azt mondta a fiatal mözvés:

— Mikor a fény kialszik!

Harsány éljenzés, a bányászvecek Rököci-indulója, a város hatósága, a közgyűlés rendezösége uri közönség fogad bennünket. Kellemesen hat ránk e fogadás; — a nap pedig ujra mosolyog: láttok ti még itt egyebet is! . . . *Horváth Kálmán* polgármester, az ös bányaváros nevében, keresetlen, szives szavakkal üdvözölte egyesületünket; elönlök, *Négyessy László* ugyanigy köszönte meg a barátságos, meleg fogadtatást. Gyalogos menetre sorakoztunk aztán: így vonultunk végig a város foteáján. A podgyászok semmi baj: figyelmos rendezök már Garamberzencén vártak bennünket s már ott kiosztották a podgyászokra erösítendö, szállást jelölö lapokat s a közgyűlésre vonatkozö tájékoztatöt.

A bevonuláskor már ragyogott a nap. Föllobozott házak, harsogó zene, — mozsárdörgés az újváron, érdekölödö s helyenkint lelkesen éljenzö uri közönség a kapaszökö utca során, — a város egyre érdekesebben kibontakozö képe: az egész bevonulás olyan szokatlun, olyan meghitt, olyan megható. . . *Fönt* vagyunk immár a város középpontjában. Karszalagos fürgö rendezök a szállásunkra kalauzolnak bennünket: vendégszeretö magánházakba, ahol szives figyelemmel és barátsággal várnak. A minden hivalgás nélkül való e szives fogadás s az elszállásolásnak e családias melegségi módja, azt hiszem, egyik megkülönbözötöl érdekessége selmecbányai közgyűlésünknek.

Rövid pihenöt után, délután 4 órakor már gyülekezünk a városháza «terén», a város különféle látivalónak megtekintésére. Csoportokba verödünk s mindegyikünk kedve szerint indult arra felé, amerre az érdekölödöse legjobban vonzotta. Sokan bizony nem is tudtak hamarjában döntenit, melyik csoportozba csatlakozzanak. *Dánya?* — azt bizony nem akárhöl lehet látni: azt meg kell nézni! *Köhö?* — azt mondják, azt semmiáron se maulassuk el; *föiskolai gyijtemények? városi muzeum?* — mindenképpen sort kell keríteni mindakettöre. . . . Hát a híres *kálvária?* — az bizony egyetlen a maga nemében: meg kell nézni s az *újvárnak*, a látványári boszorkány regés tanjájának a megtekintésére is idöt kell szakítanunk, ha már itt vagyunk. . . . Mind e látivalókra a megérkezés napjának délutánja s a közgyűlés két napjának reggeli örai állomást rendelkezésünkre. Ki mit nézett meg, én bizony nem tudom. Sötét bányáról, izzó kohöröl, a város nagy muljárt hirdetö muzeumról, a regés léányvárról, a büszke

Ez megtörténhetik, ha ö akarja. De csak ugy, ha ö akarja. A kulcsok nála vannak. H ö kinyitná az ajtöl, vagy a kulcsokat odaadta volna. De Szabolcs nem kérte sem a kulcsokat, sem pedig. . . . Hát varázseruje van annak a férfúnak, hogy zárt ajtökon is eljut majd hozzá.

Anna felállott hogy az utolsö gyertyát is eloltsa. Mikor azonban a karját felemelte, a háta megett halkán kinyílt az ajtó. A szép léány jediten fordult hátra és az ajtölönüláson a Margit szöke fejecskeje nevetett be.

— Pszt. . . . Pszt! . . .

A fiatal léány óvatosan bezárta maga után az ajtöl és lábujhegyen ment Anna felé. Még mindig estélyöltözöt volt rajta.

— De Margit, szölt Anna meglepetéssel, te még mindig nem vagy ágyban? Epen ki akartam oltani a gyertyákat.

— Ne! . . . Ne oltsd még ki Anna, mert jönni talál és én beszélni akarok előbb veled.

Anna valami hidogséget érzett a szivére fektüni és ugy villant át lelkén egy kérdés, mint a villámias a sötét éjszakában.

— Hát ez is vár valakit, ha majd a fény kialszik.

— Üj le.

— Dehát ki jön ide?

— Anna. . . . ugye nem haragszol? . . . Kérlek. . . . eljön. . . . ö. . . . Szabolcs. . . . a festö. . . .

szépségi kalváriáról s más egyébröl talán lehetne hangulatos, szines képet rajzolni — de minek? Száraz krönika ez, nem szines festmény. . . . Aki bányát vagy kohöt látöt, bizonyára komoly érdekölödéssel nézte azt a világot, ahol sápadt arak hevérek, szök kenyéren élő napszámások füledturva, tüzet szítva ölik magukat a «nemes» öreker. A kálvária képe pedig bizonyára feledhetlenül berajzölödött mindnyájunk lelkébe, hisz bármérre jár az ember Selmecbányán, mindentül szembötünk; — olyan szömboluma ez Selmecbánya városának, mint Budapestnek a királyi palota a lánchidál, vagy Bécsnek a Szent-István-templom tornya. Közgyűlésünk első napján hetivásár is volt: társaink közt sokan érdekölödöre nézték s esodálkozva látták az ott fülhalmozott gyümölös mennyiségét, szépségét és ölecsöségét; egyekben is tapasztalhatták, hogy Selmecbánya aránylag öleös város: ez pedig — hiszen a város nyaralöhely is — nagyon számbaveendö jó tulajdonság!

Érkezünk napján esti 8 órakor ismerkedöre gyűltünk a városi vígadó nagytermébe. A terem csakhamar megtelt, mert a közgyűlés tagjaival — s ez egy másik kedves jellemzője a selmecbányai közgyűlésnek — nagy számban jöttek a helybeliek is, urak és hölgyek egyaránt. A helyvidám, meleg est volt ez: a barátságos együttöltö melegén kívül a selmecike híres és kitünö primása Balogh Laci jó muzsikája is csak növelhette a jókedvet. Derös lélekkel, kartársias érzéssel töltek együtt, távoli vidékek egyhivatású munkásai; — Pozsony és Marosvásárhely, Debrecen és Pannónia, Nyiregyháza és Szabadka, Temesvár és Székelyudvarhely stb. tanárai egy közös érzesben találkoztak országos egyesületünk lobogója alatt s szinte-szinte feledésbe ment, hogy milyen sokan vannak, akik — nincsenek itt, pedig bizony jelen lennének öök. . . .

A szívek melege aztán ünnepies szavakba is kivánkozott: egymásután hangzottak föl a meghívatolas, de annál inkább lélekböl fakadó köszöntök. *Bödiss* Jusztin, egyesületünk lelkes és általánosán tisztelt alelnöke szöltöl föl ölelsök.

Örömöt nyilvánítja azon, hogy a város olyan kitünötöl fogadásban részesítette az egyesületet s az ismerkedö estére is oly nagy számban jelentek meg az itteni tanársággal együttérzö polgárok. De hogy ne csak udvarias szömlökoma vesszék felszölalása, ökat is kívánja adni ama

Anna felsöhajtott. Ugy szakadt fél melléböl a söhajtas, mint valami fájdalmas nyöszörgés.

Valami bajod van Anna? Ugye-e a fejed fáj? Oh, ez a gyertyafüst, az a forróság! Ne nyissak föl egy ablakot?

— Ne, kérlek ne! Majd elmulik. Tehát a fiatal Szabolcs?

— Igen, Anna. . . . Már régen szeretik egymást. Én is öt nagyon. De hiszen ez olyan természetes is. Szabolcs nagyon szép fiu. Ugye-e Anna? Ugye-e, hogy szép?

— Igen, szép ember.

— És férfias. És bátor. És nagy mözvész.

— Igen.

— Nos látod? Hát aztán többször együtt voltak és nem tudtunk semmit mondani, mert ö csak egy szögyöny mözvész és én egy gazdag léány vagyok. Ez pedig igen kellemes néha, de. . . .

— De nem akkor, ugye, ha egy szögyénybe vagyunk szerelmesek?

— Igen és ma este épen erröl beszöltünk.

— Ma este? kérdezte Anna és kezét önkénytelenül odaszölitotta szövéhez.

— Igen egyedül voltunk a teremben. Itt ültünk a pálmagrapp alatt. Egy kicsit föltünk mind a ketten, de én azért magamban fölökön öltöm, a helyzetnek. Aztán nem tudom, hogy mi történt, de a végén aztán egyszerre csak elvöltünk egymással jegyezve. Most következik a

kettős örömeinek, amely mindannyiszor eltölti szívét, valahányszor az egyesület vidéken tartja közgyűlését.

„Örömmönek — ugymond — egyik oka az hogy itt megbecsülnek s tünetszámba veszik gyűlésünket. Mikor a tanári állás megbecsüléséről van szó, némek is jól esik látnom, ha a magyar kultúra számtalan-velő napzsámói elismerésben részesülnek.

A másik ok, amiért szeretek a vidékre jönni, az hogy itt találom azokat a kartársaimat akik a tanári összetartásnak és közöségnek, egyetértésnek és békeségnek nem mutatásból, hanem meggyőződésből apostolai. Isten mentis! hogy itéljek eleveneket és holtakat, hogy elítéljem azokat akik gyűléseinkről való távolmaradásukkal üntetnek. Azonban annál fokozottabban becsülöm azon kartársaimat, akik nem tágitanak a tanári közöség és összetartás legrégibb s mind máig egyetlen közös színterétől: az országos tanáregyesülettől. Mutatják pedig ezt azáltal, hogy bátran és önzetlenül szolgálják azt az eszmét, amelyet az orsz. tanáregyesület egykori alapítói megakartak valósítani a testvérestülés, az összetartás, a harmónia, még pedig minden rendtárgy, felekezeti vagy pártállású tanárnak bevonása és harmonizálása által.

Az orsz. egyesület szakadatlanul ez eszmény megvalósításán dolgozott a multban, úgy hogy én, mint pap, győri népes gyűlésünkön 12 évvel ezelőtt a zsoltáros szavaival köszönhettem kartársaimat: ime, mily jó, mily kellemes a testvéreknék együtt lenni! S ezek a szavak akkor általános helyeslésre találtak. Ugyanez a szellem lelkesíti most is az egyesület vezetőségét, mikor egy helyre, közös tanácskozára hívja egybe az egész ország tanárságát. Lelkesíti pedig erre magának az isteni mesternek példája, aki tanítványaiiban nekünk is mondata: arról ismeri meg a világ az ő követőit, hogy szeretik egymást s aki utólagja is így vált tanítványától: kébék hagyok számotokra, még pedig az én békeszeretemet hagyom rátok.

Azért én az első szerzetes-pedagógusnak, rendem alapítójának béke jelszavával köszöntöm jelenlétű kartársaimat, az efeusi tanítvány mondataival kibővítem: testvéreim szeressék egymást!

Isten áldja, Isten tartsa a közgyűlésre megjelenteket első sorban, akik létrehozásán fáradoztak: a selmecbányai rendfőnöke s a buda-

pesti vezérkart életök párjaival s gyermekeikkel együtt! Eljének!

Lelek éljenzés és taps helyeselte és közösége a lelkes szöszöt.

Ezután *Lejfer Sámuel* nyiregyházai főgimnáziumi igazgató köszöntötte fel lendületes szavakkal a nagymultu nemes város közöségét, polgármesterét s a tanártestületek helyi tagjait.

Horváth Kálmán polgármester keresztlenül szép szavakban mondott köszönetet s üdvözölte az egyesületet.

„Ösbányavárosunkban — ugymond — hajdan az volt a szokás, hogy a városi polgárság az ő kedves vendégeinek a többi kedveskedés között bemutatta arany-és ezüstbányát és aztán megajándékozta őket a nemes főmekekkel.

Fájdalom bányáinkból kifogyott a nemes érc és így azt sem bemutatni, sem vele vendégeinket megajándékozni nem tudjuk.

De ha az anyagiakban szegényebbek lettünk is, szívünk mélyéből nem vesztük ki a hideg ércnél is értékesebb érzelmek: az öszinte barátság, hűl és testvéri szeretet azok iránt, akik hozzánk jönnek, mint vendégek, mint jó barátok.

Ilyen kedves vendégei városunknak ma az Országos Középiskolai Tanáregyesület igen tisztelt tagjai, akiknek megmutatjuk vidékünk természeti szépségeit és öszinte érzelmekből kötött kisdéd csokrot ajánlunk fel azon kérséssel, hogy azt elfogadják kegyeskedjenek. És midőn városunkat elhagyják, vigyék e kis csokrot magukkal szűkebb hazájukba és emlékezzenek reánk, munkás polgárookra úgy, miként mi is szeretettel fogjuk megőrizni e kedves napok szép emlékeit.

Poharamat az Egyesület jelenlétű igen tisztelt tagjaira üritem. Eljének!

Endrei Ákos (Budapest) a hölgyeket köszöntötte föl általános tetszést aratva. *Pető János* főiskolai köri elnök szólat föl ezután. A főiskolai ifjuság, ugymond örömmel csatlakozik a város tünetszékhez: ezzel az együttöltözés életi a megjelent megjelent tanárokat a bányászati s erdészeti főiskolai ifjuság nevében.

Lélek üdülése, jókedv pillangózása volt ez az minden tekintetben sikerült ismerkedő. Volt neki dalolt is; szép lányok is voltak fiatal legények táncba csalogatták s Laci cigány buzta szívesen és szépen . . . Így mult el az este; s akik az immár kétségtelenül szép időre valló, esillagos éjszakában bandukoltak hazafelé Sel-

mecbányán mindig görbe, hepehups utcáin, talán hallották is a *klopacsok*; a bányások deszkaharangjának mélabus katakolását, mely nehéz munkára hívja a szegény bányászpotet. Lelek bányászai, tanárok munkára, munkára!

Munkánkról, kétnapos közgyűlésünk előadásairól nem szölnk e krónika keretében; a közgyűlés hivatalos jegyzőkönyvét s előadásait e füzet más lapjain találja az olvasó. Csak sommásan említek üléseink néhány kiemelkedő mozzanatát, elsől is *Négyesy László* elnök megnyitóját, ennek azt a művészetét, mellyel az eszmei tartalmat beleillesztette Selmecbánya kulturális fontossága s természeti szépségei méltatásának keretében. Közgyűlésünk helye, a főiskola egyik gyönyörű palotájának nagy rajzterme egészen megtelt a közgyűlés tagjaival és Selmecbánya minden szép iránt érdeklődő lelkes közöségével. Jól esett ezt az érdeklődést látnunk, valamint azt a, minden kicsiségre kiterjedő szíves figyelmet is, mellyel kedves házigazdánk, *Fodor László* dr., a főiskola kiváló tanára gondoskodott rólunk. Mindig velünk volt, gyűléseinken, kirándulásainkon. *Horváth Kálmán* polgármester a bányások *Jó szerencsét!* jelszavával kivánt eredményes munkát a közgyűlésnek; utána *Fodor László* dr. a főiskola nevében s mint az új életre kelt *Selmecbányai Tanárkör* elnöke üdvözölte egyesületünket. Mert erőben is gyarapodtunk; új körünk támadt ime, egy harmadik értékes mozzanata ezidei közgyűlésünknek.

Selmecbányán megjelenésünknek bizonyára egyik legszebb eredménye, hogy a két felekezeti intézet tanártestületeinek harmóniáját valóságos egyesülés realizálta. Dicséret érte selmecbányai bugzó tagtársainknak! Körré alakulásuk egy lépés abban az irányban, melyben a magyar társaságunk nagyot kell még haladnia: megértésében s átézésében annak, hogy egygyé, egységessé kell válnia s ily módon megbecsülnie önmagát, — ha azt akarja, hogy pályáját és hivatását állam és társadalom is értéke szerint megbecsülje. Egység és hatalmas tanári közöslettel csak erők egyesület teremthet; — meg kellene immár értenie minden magyar tanárnak, hogy hozzánk csatlakoznia érdeke is, erkölcsi kötelessége is. Ily módon kellene s csak ily módon lehetne köztudatú érlelni azt a nemzeti fontosságú gondolatot, igazságot, hogy a magyar középiskola, tehát a magyar tanárság — a magyar jóvendő! . . . Mig egyfelől az

dolog komolyabb része és én magam is azt hiszem, hogy nem cselekedtem egészen helyesen

— Hát oly borzasztó az, ami ezután következik?

— Igen, én azt hiszem, hogy borzasztó. Ő feljön még ma este.

— Szabolcs?

— Igen.

— De Margit, hiszen az egyáltalán lehetetlen. Hát hogy fog ide bejönni?

— Az ajtón. A kulcsot a zsebébe dugtam, az előszoba ajtaját meg magam hagytam nyitva. Légy nyugodt, rendben lesz minden. Szabolcs itt sétál lent az ablak alatt és epedve várja, hogy mikor alszik ki a fény, mert az a jel. Akkor feljön.

— Örültes, kiállott Anna és hevesen felugrott. Ebbe én sohasem egyezem bele.

Margit egy csókálk lezárta ajkát és visszakényszerítette a zsekre.

— Kedves jó Anna, ülj le szépen és hallgass meg. Nézd édes, jó Annám, én a menyasszony vagyok annak a szegény ifjunak és még csak ki sem beszéltem magam véle. Pedig már holnap elutazik Olaszországba és három esztendőig talán még a hírt sem hallom. Te nem lehetsz olyan kegyetlen, hogy így váljál el tőle, a nélkül, hogy becsületesen elbucsuztánk, a nélkül

hogy egy csókot adnék neki utraivalót a hosszú utra.

— Gyermek, gyermek, te magad sem tudod, hogy milyen esztelenséget ki/ánsz tőlem.

— De édesem, hisz én azt akarom, hogy te is ott légy a találkozásnál. Te légy ami pártfogónk. Ő is azt akarja, hiszen azért udvarolt neked ma olyan sokat.

— Igen, igen. Azért udvarolt . . .

— No édes, ne várossuk szegényt tovább.

És mielőtt Anna megakadályozhatta volna, felkapta a gyertyatöltőt és a legutolsó gyertyát is kioltotta.

— Egy pillanatig mind a két leány remegve állott a sötétben. Egyszerre halk lépések nesze hallatszott. Margit odaszaladt az ajtóhoz és kinyitotta. Anna hirtelen világot gyújtott.

A szobaközépén a fiatal művész állott lehajtott fejjel.

— Anna kisasszony azt mondja, hogy nagyon helytelenül tettük, hogy ezt a találkozást megbeszéltek, suttogta Margit.

— Tudom, válasszot a festő és azért rögton el is fogok menni.

Anna is közelebb lépett. Az arca sápadtabb volt mint rendesen és hangja reszketett, mikor beszélni kezdett.

— Margit még egy tapasztalatlan gyermek, de Őn férfi és magának tudnia kellett volna, hogy

ez a lépés, s melyet megköszöntött, legalább is könnyelmű, ha nem . . .

— Bocssásonn meg kisasszony, de nem birtam volna addig elutazni, míg az én kincsemről el nem bucsuztam, míg legalább egyszer nem öleltem magamhoz. Hiszen oly messzire utazom.

A fu odalpett a leányköz és szép szöke fejcsékjét két kezébe fogva, hosszú, forró csókot nyomott az ajkára. A leány hangtalanul odasett a fu melléire.

— Nős, most hát Isten veled, édesem.

— Isten veled!

— Isten önnel kisasszony!

Anna kezet szorított a festől és tompaszintelen hangon mondta:

— Isten önnel!

Még egy hosszú kézsorítás és az ajtó bezárult mögötte.

Margit sirva borult Anna nyakába és álta az ölelést hidegen, halványan.

De mikor Margit eszöndesen átment a hálószobába, a szép halovány leány csak odasett a szönyegre az előt a pálmagrupp előt dus sötét haja ráborult az arcára és a karesu gyönyörű test ott vonaglott a földön nehéz, hangtalan zokogásban s nagy időbe tel, míg felszakadt mellől történt, tudokolva:

— Most aludt ki hát a fény — nekem.

illető egyesek saágye, sokunk szomorúsága, mindnyájunk kára, hogy köznyból vagy érdekében annyi magyar tanár távol tartja magát egyesületünkől, annál nagyobb örömmel fogadjuk újonnan csatlakozó kartársainkat, így a selmecebányai közgyűlésben belépetteket is: szívből köszöntjük, szeretettel üdvözöljük őket!

Közgyűlésünk második napján köszöntött be egyesületünk most választott egyik alelnöke, **Jancsó Benedek**. A fölövaló asztal mellől, mielőtt megkezdette közgyűlési előadását, nemesen egyszerű öszintén meleg, tartalmában és hangjában egyaránt előkelő — s így általános tetszést keltő köszönetet mondott megválasztásáért. Mi pedig örülhetünk e választásnak: Jancsó Benedek mindenkor a magyar tanárság érdekében küzdött, a tözvonásban harcolt, mindig bátran, nyíltan, meggyőződéssel színt. Jól esett hallanunk, hogy e tekintetben máig sem változott meg, s nem lett — hogy Apponyi egyik szavát idézem — *tapintatosabb*. Miniszterünk ugyanis fehérisz asztalán való köszöntőben, deris beszélgetésében többször és szívesen emlegette már azt a jászberényi polgárt, aki egyszer, annak idején, nagyon melegen rázta meg a kezét s nagyon gondogatta, mennyire tiszteli, szereti, becsüli a gróf urat. »Köszönöm M. bácsi, — szólott Apponyi — de mondja csak, ha csakugyan úgy becsül és szeret, hogy van mégis, hogy nem rám szavazott?» »Hja — felelt M. bácsi — azt már nem tehettem, mert tetszik tudni, — *tapintatosnak* kell lenni» . . . Ilyen tapintatos: minden körülménnyel könnyen megalkuvó ember szomorúan sok van; annál jobban meg kell becsülnünk azokat, akik — *nem tapintatosak* . . . Tisztelettel és szeretettel üdvözöljük Jancsó Benedeket, a nagyérdemű Pirehala Imrével együtt, egyesületünk alelnöki székében!

Azokra a (jegyzőkönyvünk mellett olvasható) sürgönyökre, melyekkel gr. Apponyi Albert miniszter, Molnár Viktor államtitkár s Beöthy Zsolt volt elnökünk megírtak az egyesületünk, a közgyűlés szintén sürgönyökkel válaszolt. *Gr. Apponyi Albertnek* ezt a táviratot küldöttük: »Az Országos Középiskolai Tanáregyesület selmecebányai közgyűlése mély köszönetet mond Nagyméltóságodnak kegyes üdvözléséért s ezt halásan viszonozva így tisztelettel köszönti Nagyméltóságodban közoktatásunk hivatásos vezéré, közéletünk erős magyar-ságu irányítóját s nemzeti eszményeink fennkölt lelkü harcosát.« *Molnár Viktor* államtitkárnak ezt válaszoltuk: »Közgyűlésünk lelkes örömmel fogadta Méltóságod kitüntető figyelmét, viszont hálás tisztelettel üdvözlö Méltóságodat és kéri továbbá hathatós támogatását céljai elérésében.« *Beöthy Zsoltnak* ezt sürgönyöztük Neuenabrn: »Egyesületünk szívből viszonozza a szíves üdvözlés, a régi szeretettel, nem málló halván köszönti nagyérdemű volt elnökét, a tanárság igaz barátját, magyarságunk s műveltségünk nagy nevelőjét.«

Ezidei közgyűlésünknek a sok közötti egyik kedves mozzanata volt a jövő évi közgyűlés színelhelyének megállapítása is: ez mindössze annyi volt, hogy a közgyűlés nagy örömmel hallgatta meg s fogadta el *Nagyvárad* városának hivatalosan is szíves hangja meghívását a jövő esztendőre, jövő évi találkozásunk tehát Nagyváradon lesz.

Fáradhatatlan elnökünknek, a közgyűlés be-rekesztése előtt, ugyancsak sokféle köszönetet kellett mondani mindazoknak, akik a közgyűlés sikere érdekében fáradozának, röviden szólva: a *selmecebányai*. Szívből szeretettel üdvözöljük őket!

Vagy, hogy ezt a sok éjlett talán mégis sejtene lehetett már az első napi közgyűlés folyamán *Vitális István* elnökünknek kartársunk előadásából. Erről az előadásról itt a krónikában is meg kell emlékeznünk: ezt nem lehet e fizet rajzról

elolvasni. *Vitális* kartársunk a főiskola egyik orr-való természet *vellettel képekben* mutatja be *Selmecebányát és környékét* s nagy gyakorlatosságra valló, nagyon élvezetes, a tanulságos, komoly ismeretekkel humoros, kedves derével átszóvó szabadelőadásban magyarázta az előttünk elvonuló képeket. Szemünk előtette *Selmecebánya* térképét megmagyarázta a város érdekes fekvését, Mikszáthnak a Tót atyafiakból ismert mondásával kezdve előadását. Ismertette az ős bányaváros viszonosságokban gazdag történetét, fejlődését és mai állapotát. Végig vezetett bennünket a város főbb utcáin, bemutatta nevezetesebb épületeit, köztük azt a viskót, amelyben Petőfi lakott selmecebányi korszakában, s a főcsonakot is a tantermet, amely a hagyomány szerint a Petőfi osztályterme volt. A város ismertetése után *Selmecebánya* meglepően szép környékének kiválóbb pontjait tüntet fel a fehér vésznon: bányatavak, bányatelepek, kirándulóhelyek stb., köztük a Szűnya és Vihnyefürdő is, méltó érdeklődést kelteve terbe vett kirándulásainkat iránt. *Vitális* kartársunk előadásának tartalmát részletesen itt el nem mondhatjuk, a bemutatott képeket le nem írhatjuk; azok figyelmét, akik föl akarják eleveníteni, vagy bővíteni óhajják selmecebányai élményeiket ismételten felhívjuk *Az osztrák-magyar monarchia irásiban és képbén* c. munka magyarországi VI. kötetére s a *Magyarország vármegyéi s városai* c. vállalat Hont-megyéjét és *Selmecebánya* s. kir. városát tárgyaló kötetére; amabban *Selmecebányának* (s bányászatainak) rövidbe, népszerű ismertetését, embeben teljesebb monográfiaját találja az érdeklődő. Meg sem kell jegyeznünk, hogy *Vitális* kartársunk szép és tanulságos előadását zajos tussal jutalmazta a nagyzsámú hallgatóság.

A kis gyermek

ELPUSZTUL?

Adjon neki **SCOTT**-féle csukamájolaj Emulsiót és örömmel fogja tapasztalni, hogy állapota azonnal jobbra fordul, hogy csakhamar f. jödelésnek indul és jökedvővé válik.

Az Emulsió vásárlásánál a **SCOTT**-féle mézősör-véd-jegyzet — a halasot — kéjük figyelemre venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

már gyakran visszaszolgáltotta színelhelyének szeretet gyermeküket a halál kapujából.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

a legkiválóbb, úgy tisztaság, valamint az emésztéshetőség és gyors hatás tekintetben.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill.

Kapható minden gyógyszerésznél.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tanév kezdete a főiskolán.** A bányászati és erdészeti főiskolán a hó hatodikán és hetedikén vannak a beiratások a pótvizsgák elsaján kezdődtek és tizenkettedikéig tartanak.

— **Új tanársegédék.** A m. kir. pénzügy-miniszter *Huszhay Géza* bányahatósági segélydjús végzett főiskolai halgatót bányászatiul névezte ki és szolgálatra a bányászati főiskola bányamérési tanárságához osztotta be. Kinevezte továbbá tanársegédé *Haurik Károly* bányagyakornokot a bányavogytani tanszékhez.

— **Templom avatás.** A Nagyboldogasszonyról énevezett plébánia templom renoválási munkálatai teljesen elkészültek s a templomnak újul való felavatása a jövő vasárnap történik meg a szokásos ünnepi istentisztelet kapcsán.

— **Katolikus népszövetség gyűlése.** A selmecebányai katolikus népszövetség gyűlést tartott múlt vasárnap délután a Havasboldogasszony templomban, mely szűföldes megtelt asszonyokkal, gyermekekkel. Férjank kisebb számmal voltak jelen. A gyűlésnek célja az volt, hogy a törvényhatósági bizottságnak a múlt közgyűlésen

hozott ama határozata ellen tiltakoznak, amely a városi iskolák államosításának kérdését mondotta ki. A gyűlés a gyöngédkői *Podhragnay* Pál prépost-plébános helyett *Nádai Kálmán* segédlelkész nyitotta meg a beszárg nyelven ismertetett a gyűlés célját. Beszédében azt fejtette ki, hogy a katolikus vallás szempontjából veszélyes az iskolák államosítása. Beszédjét öt nyelven *Czicza Sándor* városi karnagy tolmácsolta. Beszédét még *Hlavay József* isvánvári plébános, majd *Bocsák István* gépkezelő, törvényhatósági bizottsági tag, akik újabb érvelt azt is felhozták az államosítás ellen, hogy a városra még nagyobb terheket fog róni a mostaniaknál. Összetartásra, együttműködésre hívák fel a katolikus hívőket. A gyűlés végül kimondta, hogy az iskolák államosítása ellen állást foglal s a törvényhatósági bizottság határozatát megfellebbi.

— **Plébánosi vizsgák.** *Rozin József* bejáró első segédlelkész és *Kobanek Ferenc* helyettes adminisztrátor a múlt héten jeles eredménnyel tették le Esztergomban a plébánosi vizsgálatot.

— **Jubileumi ünnepély a postán.** *Márton Ignác* posta- és távirada tisztos október hó 2-án föltöltte be a postánitétetőn 25 éves szolgálatát, mely alkalomból a selmecebányai m. kir. posta-törvényhatóság főnöki irodájában öszegyüttül tisztviselők állítotték és szolgák előtt *Bukariczky Ödön* a hivatal főnöke lelkes beszéd kíséretében üdvözlötte az ünnepeltet úgy a hivatali személynéket mint a felsőbb hatóság nevében méltatta 25 éven keresztül kifejtett munkásságát és érdemeit buzdította a további kitartás és lelkiismeret miközött. *Bravósi Mihály* posta és távirada tisztos az állást és szolgásményeztet nevében intését meleg érésfélő áthatott szavakkal az ünnepelthez és kartársai ragaszkodásuk és szeretetöknök egy emléktárgy átnyújtásával adtak kifejezést.

— **A selmecebányai közgyűlés.** Az Országos Tanáregyesület közgyűléseiből vetük át fenti című cikkünk, amely rendkívül szépen és melegen foglalkozik a Tanáregyesületnek ez évi városunkban folyó közgyűléséről.

— **Házszentelés.** A keresztény szocialista egyesület a Honvéd utcában megvette az ugynevezett *Schulzer-féle* házat, amelynek avatási ünnepélyét múlt vasárnap délután tartotta meg. Az ünnepély dacára a közvetőlen időnek igen sokan vettek részt. *Guba Pál* az egyesület elnöke lelkes beszédrel nyitotta meg az ünnepélyt. Beszédjében ismertetette az egyesület célját majd előadta, hogy miképp sikerült olthott szerezni az egyesületnek. Köszönetet mondott mindazoknak akik lehetővé tették a háznak megvételét. *Krausz Vilma* szavalt a ezután *Nádor Béla* piarista tanárnak alkalmi költeményét. A központi kiküldött beszédje után *Morosó Mihály* egyetli ez szavalt s a szép ünnepély ezután a *Himnusz* énekletésével ért véget. Este tüné volt a Zöldfa vendéglőben.

— **Bucsuéstély.** Szép és lélekemelő ünnepélyesen rendezették kortársai *Tirschler József* m. kir. bányatanácsost, ki nyegven övet meghaladó szolgálat után nyugdíjba lépett. Csütörtök este a bányászati tisztviselők *Kochelmann* Parkas főbányatanácsos vezetése alatt a helybányai kaszinóban gyűltek össze s innen a bányász zenekarral mécsesekkel világított bányászok sorfala közt vonultak az ünnepelt lakása elé. A kollektív nevében *Verecs József* bányatanácsos intőzött búcsubeszédet a távozóhoz, majd pedig az ünnepély megjelent állítotték nevében *Balizsy János*. Az ünnepelt meghatva köszöntö meg a nem várt s nem remélt megtiszteltetést. A bányamunkásuk elvonulása után az egybegyűltek kocsira ültek, hogy a városi vigadóban rendezett búcsu estélyen vegyének részt. Az estélyen több mint nyolevannak vettek részt, a bányászati tisztviselők teljes számban megjelentek *Grüllus Emőke* bányagaigazgató elnökön, a főiskola képviselőiben részt vettek az estélyen *Sobo Jenő*, *Szent-istvány Gyula*, *Réz Géza*, *Bartók Béla* dr. *Musnay János* főiskolai tanárok, a város képviselően *Arthold Géza* helyettes polgármester és *Kuti István* rendőrfőkapitány, a középiskolák képviselőitében *Király Ernő* lyc. igazgató és *Szabórisz Ferenc* főgimnáziumi kegyes. tanár, a dobánygyár részéről *Vady Antal* igazgató és

Krepelka György osztályvezető, ott voltak továbbá **Baán** Elemér, **Herrmann** Emil, **Körös** László, **Gerő** Gusztáv, **Phyladelphí** Mór, **Hornynesek** István stb. Az első felkötőntől az ünnepekre **Grillusz** Emil bányagazgató mondotta, az ünnepelt köszönő szavai után Sobó Jenő főiskolai tanár igen szép beszédben ellette a bányászati tisztikart és annak vezetőjét **Grillusz** Emil bányagazgatót. Veress József bányatanácsos a vendégekre ürtette poharát. Majd Muzsny főiskolai tanár a bányászat virágzására, Baán Elemér humoros beszédje általános derűtséget keltett. A társaság a legjobb kedélyhangulatban töltött kellemes est emlékével oszlott szét az esti órákban.

— **Jubileumi ünnepély.** A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyelének selmecebányai főiskola ma ünnepi fennállításának tíz éves jubileumát. A jubileumi ünnep sorrendje a következő: Reggel 7 órakor gyülekezés az egyesületi helyiségben; (Kossuth Lajos-tér, Kozák Lajos vendéglője.) 8 órakor szent misé a Havas Boldogasszony templomban. 9 órakor istentisztelet az ev. templomban. 11 órakor diszkógyűlés a város-háza tanácstermében, melynek tárgyai: 1. Előnk megnyitók. Tartja: **Krádik** Károly előnk. 2. Ünnepi beszéd. Tartja: **Horváth** Kálmán vándók. Selmecebánya sz. kir. város polgármestere. 3. Az egyet története. Előadja: a központi kiküldött. 4. Zárszó. Tartja: **Báthory** Sándor. Délben 1 órakor díszebéd Kozák Lajos (Gyurkovics) vendéglőjében. Teríték ára ital nélkül 2 korona. Este 8 órakor a Selmecebányai Polgári Dal- és Zenekör szives közreműködésével kabarettel egybekötött táncestély a Városi Vigadó összes terméiben. Az estélyen a tánczenét **Balogh** László zenekara szolgáltatja. Helypó-díjak: I.—III. sor 2 korona, a többi sorok 1 korona 60 fillér. Állóhely 1 korona 20 fillér. Tagsági-jegy 1 korona. Karzati állóhely 80 fillér, állóhely 60 fillér. Felfűllesztések főnöknek külön alapja javára. melyből a 10 éven belül elhunyt tagok özvegyei és árvái segélyeztetnek, köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Színészet.** A városi tanács a múlt héten tartott ülésében **Palásthy** Sándor losonci szingazgatónak adott játszási engedélyt október és november hónapokra. **Palásthy** Sándor színtársulata egyike a legjobb vidéki társulatoknak s a tanács éppen ennek tekintetbe vételével adta meg neki az engedélyt, hogy az igényeknek megfelelően berendezett színházát jó erőkből álló színtársulat nyissa meg. A megnyitói előadás már e hó kilencedikén lesz. **Palásthy** színtársulata hatvan tagból és tizenegy tagu zenekarból áll.

— **Az újfalaadasi szerződés.** Városunk erdőbirtokán jó években kihasználandó épület és műfa értéke az év nov. havában lesz megtartva, s ha fellemebe vesszük azt, hogy a jövő 10 év alatt több mint egy millió korona értékű műfa lesz kihasználva, nem kell hangoztatnunk, hogy a megtartandó árverés eredménye mily döntő befolyással lesz városunk háztartásának jövő alakulására. Az erdőmester szerzett tapasztalatai alapján már összeállította s a város tanácsához is terjesztette a megkövetendő fa eladási szerződés mintáját és az ebben foglalt feltételek mellett tartandó meg az árverés. A szerződési mintát okt. hó 11-én déltűn 3 órakor fogja a joggy. gazdasági és erdőeseti szakbizottság együttes értekezletén tárgyalni. E fontos és a köztér viselésre nézve is annyira életbe vágó tárgyra már most hívjuk fel az illető bizottságok tisztelt tagjait azon kérelemmel, hogy azon teljes számban vegyenek részt.

— **Adófizetők figyelmébe.** A városi adóváltási figyelmzett az adófizető közbizonyt, hogy azokra az ingokra, amelyek adóhátralékukért lefoglalattak, az árverés folyó hó 13-tól 30-ig tartalmig meg. Fölhívja tehát az érdekelteket, hogy a hátralékokat az árverés napjáig fizessek meg.

— **Trachomavizsgálatok.** A rendőrkapitány hivatal **Tandlich** I. t. orvos közbenjöttével a múlt héten tartott ellenőrző trachoma vizsgálatot az összes iskolákban. A vizsgálat csak egy trachoma gyanús beteget talált.

— **Az „Erdészeti Kísérletek”** most megjelent számvál a Központi Erdészeti Kísérleti Állomás folyóirata a XI. évfolyamot kezdte meg. Ennek a számnak az első cikkében a Kísérleti Állomás vezetője **Vadas** Jenő főerdőtanácsos, főiskolai rektor, mint a folyóirat szerkesztője, érdekes visszapillantást vet az „Erdészeti Kísérletek” első deccenniumára. Az Erdészeti Kísérleti Állomást az a nagy ügyeztetet és odaadó lelkesedés, amellyel a magyar erdőeseti kísérletűgyét egy részt maga **Vadas** Jenő vezette és irányította és amelyet másrésztől az Állomás felettes hatóságában: a földművelésügyi miniszteriumban és szaktársaiban kitartó munkával és lelkesítő szóval ébresztet és folyton ébren is tartott, olyan magas színvonalra emelte, hogy immár kiállja az a verseny a külföld bármely hasonló intézményével. Az Erdészeti Kísérleti Állomás selmecebányai központja a gurgényszentimrei, a királyalmi, a vadászterdői és a lipótvári külső állomások segítségével szerencsés kézzel köti össze azokat az önálló tudományos és gyakorlati vizsgálatokat, amelyek az erdő értékeinek és jóvedelmének fokozására tehát nemzetünknek ezen őstermelésből folyó anyagi izmosodására vezetnek. Az Erdészeti Kísérletek első 10 évi folyamában sok, önálló megfigyeléseken és kísérleteken alapuló tanulmány jelent meg, amelyek közül az állomás vezetőjének **Vadas** Jenőnek az akcárfáról írt munkáját az Országos Erdészeti Egyesület pályadíjjal tüntette ki, az állomás első adjunktusának, **Tusson** János dr.-nak a bükkfa korhadásáról és konzerválásáról írt tanulmánya pedig a külföldi szakkörökben is feltűnést keltett. Erdekes tudományos vitára adott alkalmat az intézet jelenlegi adjunktusának, **Roth** Gyulának, **Zemlén** Gézával együttesen írt cikke: a fák nitrogén felvételiéről is. A hazai fa fajok tenyésztési határának megállapításával az Erdészeti Kísérleti Állomás szervezése óta foglalkozik **Fehete** Lajos miniszteri tanácsos megfelelő segédzemélyzettel. Ez a nagyleltőségű munka is befejezés felé közeledik már. A midőn az Erdészeti Kísérleti Állomás vezetőjének az első deccennium elteltevel gratulálunk, bizton hiszünk, hogy a magyar erdőeseti kísérletűgyét a most kezdődő második deccenniumban is a legnagyobb ügyzetettel és a legodaadóbb lelkesedéssel fogja, a modern kor sokféle kívánalmának megfelelően fejleszteni.

— **A F. M. K. E. jutalomdíjál.** A F. M. K. E. közgyűlése a magyar nyelvnek és szellemnek az iskolában és az iskolán kívül, társadalmi uton is eredményes terjesztéséért, az egyesület 200 koronás **Thuróczy** Vilmos díját **Wunder** József tőrözszentmártoni állami elemi iskolai igazgatónak, a budapesti nemzeti kaszinó 120 koronás díját **Véber** Aladár dócfűrész (Bars m.) kath. tanítónak, **Bende** Imre v. b. t. t. nyitrai püspök 80 koronás díját **Hruboss** Ludmila vágbesztercei (Trencsén m.) tanítónéknak szavazta meg, azonkívül az egyesület nyitramégyet választmányja 60-50 korona jutalomdíjjal adott: **Szabady** Szaniszló (Kuzmic) és **Janda** Győző (Ujhehota) állami tanítóknak, **Acz** Ignác (Vicsápapáti) és **Majerszki** Agatha (Pataróc) községi tanítóknak, **Niemann** Anna (Zsitvaföldemes) és **Skodák** Luiza (Kolosjaskafalu) kath. tanítóknak, **Reichmann** Manó izraelita iskolai tanítónak (Jác) és **Massyányi** Bélané állami örvönöknek (Alsóköröskény). A jutalomdíjakat az illetékes kir. tanfelügyelők fogják átadni a megjutalmazott tanerőknek.

— **Halálözös.** **Hankes** Jenő nyugalmazott m. kir. adóelőjáró és hó elsején hetvenhét éves korában elhunyt. Az elhunyt derék öreg ur 48-as honvéd volt s vele megint fogyott hsz honvédeknek immár ugyis kis száma. Temetése ma délután lesz.

— **Bányászati államvizsgák** lesznek e hónapban a főiskolán. A laboratórium munkálatok már elsején megkezdődtek, az írásbeli vizsgák e hó kilencedikén, a szóbeli vizsgák tizenegyedikén s a következő napokon lesznek. A kormány képviselőtében **Mály** Sándor miniszteri tanácsos lesz jelen a vizsgákon. A vizsgáló bizottság tagjai **Andreas** János, **Grillusz** Emil főbányatanácsosok **Farbaky** István főbányatanácsos és **Kurovsky** Zsigmond bányatanácsos. A vizsgára tizenkét bányász, kétfémkohász és egy vaskohász jelentkezett. — **Tűz.** Hodrusbányán a múlt szombatban éjjel kigyulladt **Plószik** Mihály bányamunkásnak lakóháza s fedele leégett. Hogy a tűz a tűz a sűrűn álló házak mellett tovább nem terjedt **Majerszki** Mihály tanító érdeme aki ésszerű intézkedésével megmentette a közeli házakat.

— **Unghváry József** szőlőtelepén és gyümölcsfaiskolájában Cegléd (Pest megye) ez év őszén nagyobb mennyiségű (300—350.000 darab) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra, 1—5 éves példányokban a következőkből: kórte, alma, szilva, őszibarack, kajszinbarack, cseresznye, meggy, eper savanyú szeder, birs, lasponya, mandula, dió, füge, köszmete, ribizke, málna, földi eper, ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, pyramis eper, gömböskék, pyramis-akác stb. csemeték. Ezek árát erősségük szerint 5—30 ígen erők 40—50 kr. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1—3 éves magcsemeték; ezek árát erősségük szerint 100 drb 80 kr.-tól 1 frt 80 kr.-ig, 1000 drb 7 frttől 17 frt. **Cleditschia** triacanthos és akác, áthatatlan sövény készítőeset igen alkalmas 1—3 évesek, igen nagy készlet. Ennek ára 1000 drb 1 frt 50 kr.-tól 5 frt. Sorfának használható akác 200—220 cm. magas 1 drb 20 kr., 100 drb 18 frt, 1000 drb 170 frt. Háromszor permetezett, szokványi-műnőségű bor ér czemesgőzlösszvé, teljesen beérett, sima, 1000 drb 4 frttől 7 frt, gyökeres 20 frttől 25 frt. Tessék árjegyzéket kérni!

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közlétekrét nem felelő a szék.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Tisztelettel kérem, kegyeskedjék becses lapjában, a Selmecebányai Híradóban, a következő sorokat közlétenni:

A városi törvényhatósági bizottság 1909. évi szeptember hó 14. napján tartott közgyűlésében **Zsámbor Pál** bizottsági tag ur előadja, hogy a városi tanitók kérték fel őt, hogy az iskolaellátás érdekében felszólaljon. Félreértések kiküldése céljából van szerencsém a katolikus közvénségnek tudomására hozni, hogy a katolikus városi — egy belvárosi, mint külvárosi — tanitók előttem kijelentették és ezen nyilatkozatot saját kezűleg aláírták, hogy 6k **Zsámbor Pál** bizottsági tagot egyenkint, összesen vagy megbízott által az államosítás érdekében való felszólalásra fel nem kérték.

Fogadja tekintes szerkesztő ur, mely tiszteletem őszinte kifejezését, melylyel vagyok Teplafón, 1909. szept. 29-én

alázatos szolgálja
Osvald Fer. Richard
alespers, egykaszérelti tanfelügyelő.

Magyar alkalmos vizsgálatok. — Népközlőhatóság rövid használatú útján. Feltűntetés hatóság által megvizsgálva. Attest Bécs, 1897. július 3

Kalodont
népközlőhatóság
fog-crème

A fogak tisztán tartásához fogviz nem elegendő. — Eltávolítás a fogakról körül akaratlanul képződő ártalmi anyag, csakis mechanikai tisztítással egyesített egy felkészítő és antiszeptikus hatással bíró fog-crème-tel érhető el. A „KALODONT” használata az összes kulturálatomokban a leghatásosabbnak bizonyult.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Kényes, oldó hátszer mindazoknak, kik ésmestési zavarokban és az elméü elődjé egy következményben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Videki gyógyszerárakban kérjük Moll készítenyit.

MOLL-FELE BORSZESZ

Fájdalom csillapító **Bedorzsoles**. MOLL-FELE BORSZESZ és erősítő és orvosi.

alimert, régi jó hírnevű hátszer szagraggató és hülsőtli származás mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára K 2.—

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész, ec. és kir. adv. szálhó, Bécs, I. Tuchlauben 9

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

8386 sz. 1909. vt.

Hirdetmény.

Tudatom a város közönségével, hogy az igazoló választmány folyó évi szeptember 27-én tartott ülésében a város törvényhatósága legtöbb adót fizető (virilis) biz. tagjainak 1910. érvényes bíró névjegyzékét összeállította és kiigazította.

A névjegyzékbe felvettettek:

1. Joerges Ágost	17. Dr. Ungár Kálmán
2. Wankovits Lajos	18. Erensz Zsigmond
3. Dr. Schwartt Ottó	19. Grillusz Emil
4. Sztankay Ferenc	20. Fekete Lajos
5. Vadász Jenő	21. Boleman Géza
6. Dr. Tóth Imre	22. Korós László
7. Dr. Fodor László	23. Weisz Jakab
8. Fallner Károly	24. Goldfusz Mihály
9. Székely Vilmos	25. Baán Elemér
10. Dr. Bartha Béla	26. Baumerth Dávid
11. Heinecz Hugó	27. Szentistváni Gyula
12. Flórián Gerő	28. Woditska István
13. Dr. Kapp Jakab	29. Dr. Böck Hugó
14. Erdélyi Gyula	30. Sárkány István
15. Engel Zsigmond	31. Füzély Károly
16. Dr. Kachelmann Viktor	32. Broszmann Jenő

Pótagok:

1. Osztróuczky Gyula	7. Dr. Wagner László
2. Szever Pál	8. Dr. Barlai Béla
3. Réz Géza	9. Herrmann Emil
4. Mazsnay Géza	10. Máday Aladár
5. Jankó Sándor	11. Winkler Benő
6. Farhaky Gyula	12. Platzer Sándor

számított egyenes állami adója alapján.

A névjegyzék a v. főjegyző hivatalos helyiségében (Városház II. em. 8. ajtó) közönségre van kitéve folyó évi október hó 1-től október hó 16-ig bezárólag.

Az 1886. XXI. t.-c. 28. §-a értelmében a névjegyzék ellen a törvényhatóság széküzében lett kifüggesztéstől 15 nap alatt az állandó bíráló választmányhoz felelősséget levén helye — figyelmeztetem az érdeklődőket, hogy az esetleges felelősségek ezen határidő alatt Jezsovits Károly kir. tanácsoshoz az igazoló választmány elnökehez nyújtandók be.

Selmecebányán, 1909. évi szept. hó 30-án.

Horváth Kálmán,
polgármester

H I R D E T É S E K.

Ne mulassza el megizlelni!

A hontmegyei „GYÜGYI” a legjobb gyógy-és borviz GYÜGY. (Hont m.)

Lengyel Béla dr. egyetemi tanár véleménye szerint kiváló alkalikus sulfátos savanyú víz, mely a konyhasón, szikszón és szulfátokon kívül figyelmet gerjesztő mennyiségben lithiumot is tartalmaz. Az elemzés szerint a gyügyi víz az alkalikus sulfátos savanyú vizek közé tartozik. Főalkotó részei a natrium a bicarbonát, chlor-natrium és a sulfátok. E mellett kevés kénhidrogént és nagy mennyiségű szabad szén-savat tartalmaz. Kémiai alkotásánál és a feloldott sók jelentékeny mennyiségénél fogva a gyügyi víz az értékes gyógyvizek között foglal helyet.

Jónak bizonyult, hogy az emésztési zavarok, gyomorsavanyúság, gyomorchurut, gyomorégés, aranyeresbántalmak, alhasiizossga, sárgaság, elhízottság, vese és hólyagchurut eseteinek gyógykezelésénél.

Kitűnő borviz. A nagymélt. m. kir. Belügym. 53931. sz. a. keit magas rendeléssel a gyügyi savanyúvizeknek a „Gyógyforrás” címet és jellegét megadta.

Üvegek cserébe fogadtatnak el. 50 üveg rendelésnél házhoz szállítva 10 fill.-ért kisebb rendelésnél házhoz szállítva 11 fill.

Bizományi raktár Selmecebányán

Klein Jakabnál.

Panászok direkté a kutykezeléshez Gyűgyre kérelmet lényel.

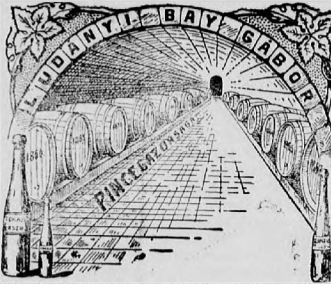
Egy használt zongora jutányos áron eladó.

Bővebbet: **Dimák Gyula** üzletében.

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.)

5-500.000 korona vagyonnal felvagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keressünk, csakis urak (ha vagyon nélkülük is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen irjanak e címre: **L. Schlesinger, Berlin No. 18, Deutschland.**

Valódi Tokaj-hegyaljai másodtermésű zamatos, savanykás, egyszerű leborított asztali bort literenként 46 fill.ért hordó nélkül szállít **Ludányi Bay Gábor** tokaj-hegyaljai szőlőbirtokos tulajdonos **Sárgapatak**. Központi iroda **Munkács**. — Megrendelés a központi iroda címére kéretlen. Vagyon vételnél engedély, 30-35 lit. hordó rendelésnél literenként 50 fill.ért.

Legnagyobb kitüntetés
Arany államérem „Nürnberg 1906”

Globus

Fémtisztítókivonat

jobban tisztít
mint minden-
féle más.

Fémtisztítószerek

Legnagyobb kitüntetés
„Grand Prix” St. Louis 1904.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad, hatályú gyógyszerár által Mainz Frankfurt.

Nádparipa- Liliumtejszappan.

A bőr részére a legenyhébb szappan
valamint a szepők ellen is.

— Mindenütt kapható. —

Nyitva naponként reggel 7 órától este 10 óráig.

Márvány-tükör és kádfürdők zuhanyokkal

Selmecebányán

II. k. Szt. Háromság-tér 9. sz. (Clement-féle)
házban a legnagyobb kényelemmel berendezve.

Fürdőórák 1 órai használatra:

Zománczott kádfürdő 1 személy részére K — 60 fill.

Márvány-tükör fürdő 1—3 személy
részére . . . . . K 1.20 fill.

Fürdők bármely órára előre is megrendelhetők.